

Americký list New York Times vyhlásil tradiční anketu o nejlepšího veterána. A vítěz byl velmi překvapivý: česká tatra!

Restaurátor veteránů Paul Greenstein z Los Angeles spatřil Tatra T87 poprvé jako dítě v obrázkovém časopise a okamžitě mu přišla jako „weird“ (tedy „praštěná“).

Pověstná „ploutev“ na zádi mu nedala spát, a když v roce 2001 spatřil na portálu eBay model za osm tisíc dolarů, okamžitě jej koupil. Vůz byl ovšem v zoufalém stavu, a přestože k němu dostal množství náhradních dílů, raději jej poslal do Koprivnice, aby hlavní restaurátorské práce provedli specialisté. Sám na ně jezdil dohlížet, zbytek obstaral po loňském návratu vozu do Los Angeles.

Za devět let investoval do vozu kolem 60 tisíc dolarů a přezdívá mu „moje životní úspory na kolech“, ale nelituje ničeho. „Musíte být fakt na hlavu, abyste chtěli být poblíž něčeho takového,“ řekl, když mu sdělili výsledky ankety. New York Times pak doplnil: „Výrok byl řečen láskyplně.“

V populární soutěži veterán roku, do níž se přihlásilo 651 sběratelů z celých USA, pro Paulův vůz hlasovalo 9 359 čtenářů, přestože nemálo z nich o značce Tatra slyšelo poprvé.

Greenstein, jenž má české kořeny a vlastní hned několik modelů tatrovek, nepochybuje, že je to ten „nejlepší bourák na světě“ – z času, kdy ještě stroje „vyráběli Češi, jimž šlo hlavně o kvalitu“ – řekl v rozhovoru s MF DNES.

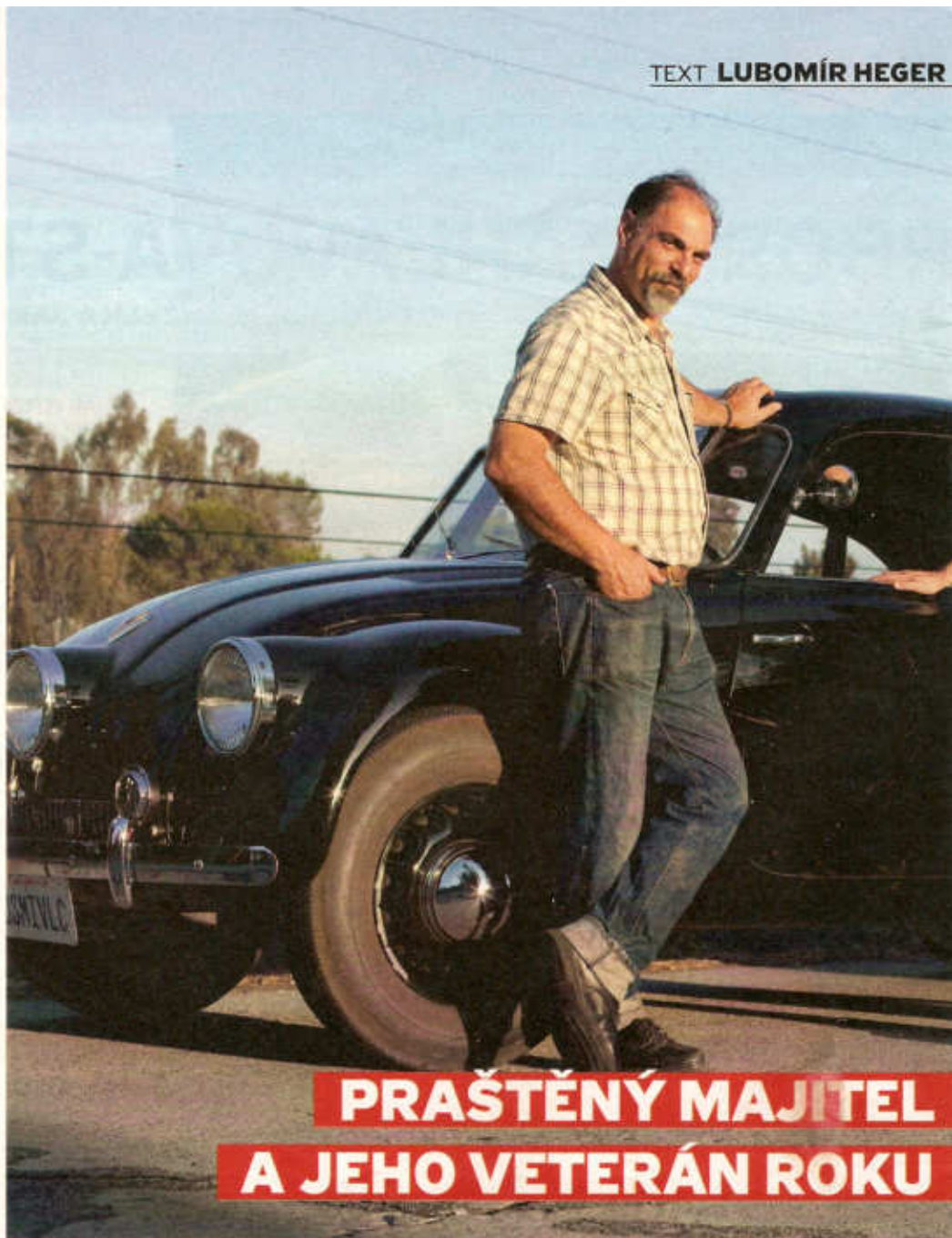
Americký tisk zmiňuje vaše české kořeny, jak se to s nimi má?

Můj otec se narodil na Zakarpatské Ukrajině, v tehdejší Československu.

Mluví pořád česky?

Ano, i když ne moc dobře. Odešel už v roce 1945.

Tuším, že vy sám neumíte ani slovo.

PRAŠTĚNÝ MAJITEL A JEHO VETERÁN ROKU

MOJE POKLADY.

Paul Greenstein s tatroú, přítelkyní Dydiou a psem Harpem.

Tatra T87

Legendární vůz, který se vyráběl v Kopřivnici od roku 1937. Ve své době jej nejvíce proslavili cestovatelé Zikmund s Hanzelkou, ale jezdili s ním také básník Vítězslav Nezval, americký autor John Steinbeck a během války řada nacistů včetně Fritze Todta. Pochvalovali si, že je to první „dálniční auto“, neboť výkonný osmiválec mu umožňoval jet na tehdejší dobu úctyhodných 160 km za hodinu. Karoserii s futuristickou ploutví navrhl rakouský konstruktér Hans Ledwinka, který své práce konzultoval s Ferdinandem Porsche. Československo jej v roce 1945 odsoudilo na šest let za kolaboraci, vůz nicméně vyrábělo až do roku 1950.

deté taky muset přijet za někým, kdo taková auta restauruje. Tedy nejspíš za mnou. Jakožto majitel tatrovky jsem musel já za vámi.

Kolik lidí ve vašem okolí vlastní tatrovku?

V oblasti Los Angeles to určitě nebude ani deset – možná šest.

Znáte se navzájem?

Ano, většinu jich znám. Tatry jsou naštěstí velmi drahá auta, takže ti lidé jsou většinou bohatí. Jeden z nich má muzeum a v něm asi sedmdesát opravdu drahých veteránů.

TATRA T87

Dokážu si objednat pivo a jídlo (*smích*). Jezdil jsem poslední dobou do Česka jednou ročně, hlavně do Kopřivnice, ale projeli jsme se i po Moravě. Byl jsem u vás asi osmkrát. Mám dobré známé i v Plzni.

Se značkou Tatra jste se seznámil díky otci?

Ne, otcova rodina přehala před nacisty a táta o dětství nerad mluvil. Nikdy mi nevštěpoval, že jsme Češi. Začal o tom vlastně až nedávno, asi tak před deseti patnácti lety, jel se dokonce podívat domů. Mimo jiné mi prozradil, že jeho otec vlastnil tatra. Asi to byla T57... On se ale o auta tolik nezajímá, nebylo to tak, že by mi koupil tatrovku přímo doporučil.

Vůz vám opravovali přímo v továrně?

Nikoli, když Tatra zastavila výrobu osobních automobilů, někteří zaměstnanci si otevřeli dílny na restaurování starých vozidel. Jedna z nich přijala i mou zakázku.

Bylo těžké se domluvit?

Zpočátku ano, protože česky prakticky neumím. Majitel znal pár slovíček anglicky, postupně mu to šlo pořád lépe a jeden z jeho zaměstnanců se naštěstí domluví docela dobře.

Byl jste s prací spokojen?

Ano – to, co nemohli udělat, jsem zvládl sám. Měl jsem dost náhradních dílů. Ale musel jsem popravdě přijíždět dost často. A když jsem přijel, bylo to fajn.

Muselo to stát dost peněz.

Takový je život, když budete mít v Praze chevroletku z roku 1934, bu-

60 TISÍC. Tolik dolarů, v přepočtu tedy 1,2 milionu korun, stála oprava staré tatra. Greenstein kvůli tomu jednou ročně jezdil do Kopřivnice.

V rozhovorech to auto nazýváte „praštěným“ – co máte přesně na mysli?

Víte, ve Spojených státech jde hlavně o styl, vyrábí se jen to, co lze rychle prodat. Na českých veteránech se mi líbí, že k nim výrobci přistupovali úplně z jiného úhlu – chtěli vyrábět jen něco, co je kvalitní a funguje.

Věděl jste, že T87 byla oblíbená značka nacistů?

Ano, v kopřivnickém muzeu mají knihu všech kupců, procházel jsem stránku za stránkou a našel tam i svůj vůz. Byl jedním z mála, které nevlastnil nacist. Koupil ho jistý člověk z Oloouce.

Kolik máte vlastně tater?

Čtyři. To je praštěné, že? ■
lubomir.heger@mfdnes.cz